

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2012-02-09

Närvarande: F.d. justitieråden Marianne Eliason och Peter Kindlund samt justitierådet Kerstin Calissendorff.

Stärkt skydd för barn i internationella situationer

Enligt en lagrådsremiss den 2 februari 2012 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om 1996 års Haagkonvention,
2. lag om ändring i föräldrabalken,
3. lag om ändring i lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap,
4. lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453),
5. lag om ändring i utlänningslagen (2005:716),
6. lag om ändring i lagen (2008:450) med kompletterande bestämmelser till Bryssel II-förordningen,
7. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Sofia Jungstedt.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)

6 kap. 11 b §

I bestämmelsen regleras i fem punkter förutsättningarna för att en socialnämnd ska få placera ett barn i ett annat land. Enligt punkt 1 får en sådan placering ske endast om det är bäst för barnet att placeras där, särskilt med beaktande av barnets anknytning dit.

I författningskommentaren till bestämmelsen uttalas bl.a. att en placering av ett barn utomlands bör endast komma i fråga när något tillräckligt bra placeringsalternativ inte finns i Sverige samt att, om det råder någon tvekan om att en placering i det andra landet är bäst för barnet, någon placering inte ska sökas där.

Enligt Lagrådets uppfattning ger den föreslagna lagtexten inte stöd för dessa uttalanden. Bedömningen av vad som är bäst för barnet bör lämpligen göras utifrån en avvägning av samtliga faktorer av betydelse. Att alternativet med en placering utomlands endast bör komma i fråga i andra hand, dvs. sedan det konstaterats att något tillräckligt bra placeringsalternativ inte finns i Sverige, kan inte utläsas av lagtexten. Vidare kan det vid en sådan avvägning självfallet vara så att det kan råda viss tvekan om en placering i utlandet är bäst för barnet. Om det emellertid är så att en avvägning av samtliga faktorer ger vid handen att en placering utomlands är bäst för barnet följer av den föreslagna lagtexten att förutsättningen i punkt 1 är uppfylld. Om avsikten med bestämmelsen är en annan måste lagtexten omarbetas. I annat fall bör författningskommentaren justeras.

Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

5 kap. 15 c §

Enligt bestämmelsen får ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på ansökan av socialnämnden beviljas ett barn som avses bli placerat här i landet enligt 6 kap. 11 a § socialtjänstlagen. Bestämmelsen är således fakultativ och några rekvisit har inte angivits i paragrafen.

Av författningskommentaren framgår att Migrationsverkets prövning ska innefatta en bedömning av om det behövs ett uppehållstillstånd och hur länge detta ska gälla. Prövningen ska inte gälla barnets behov av placering här i landet eller innefatta en bedömning av om socialnämnden bör godkänna placeringen.

Bedömningen av om det behövs uppehållstillstånd måste rimligen endast avse en prövning av om uppehållstillstånd krävs för att barnet ska få vistas i landet, dvs. en formell prövning.

Lagrådet ifrågasätter mot bakgrund härav att bestämmelsen utformats som en fakultativ regel (jfr 5 kap. 15 och 15 b §§ i lagen) och förordar i stället följande lydelse.

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd ska på ansökan av socialnämnden beviljas ett barn som avses bli placerat här i landet enligt 6 kap. 11 a § socialtjänstlagen (2001:453) om uppehållstillstånd behövs för vistelsen. Uppehållstillståndet ska gälla i minst ett år.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.